

กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์

ผลผลิต : พัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์

กิจกรรมหลัก : ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการปศุสัตว์

กิจกรรมรอง : โครงการพัฒนาระบบการเลี้ยงโคเนื้อและกระบือ

1. หลักการและเหตุผล

โคเนื้อและกระบือในประเทศไทยลดลงอย่างมากในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์ที่เพิ่มขึ้นทั้งจากความต้องการของประชากรในประเทศ และความต้องการของตลาดต่างประเทศ ในขณะที่การผลิตโคเนื้อและกระบือของประเทศไทยไม่เพียงพอต่อความต้องการ โดยเฉพาะการผลิตโคเนื้อและกระบือต้นน้ำที่ต้องใช้เงินลงทุนต่อฟาร์มที่สูงและระยะเวลาในการคืนทุนให้เกษตรกรต้องใช้เวลานาน (ประมาณ 3 ปี) ทำให้เกษตรกรหันไปประกอบอาชีพเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่ผลผลิตมีราคาสูงหรือรัฐบาลประกันรายได้ ส่งผลทำให้จำนวนโคเนื้อและกระบือลดลงอย่างรวดเร็วจนส่งผลให้ปัจจุบันเกิดปัญหาการขาดแคลนโคเนื้อและกระบือ อีกทั้งเกษตรกรผู้ผลิตโคเนื้อและกระบือต้นน้ำส่วนใหญ่ไม่มีกำลังซื้อแม่พันธุ์โคเนื้อและกระบือมาเลี้ยงได้ เนื่องจากมีราคาแพง ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการผลิตโคเนื้อและกระบือทั้งระบบของประเทศไทย ซึ่งที่ผ่านมารัฐบาลได้พยายามแก้ไขปัญหาการผลิตโคเนื้อ มีการจัดทำโครงการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อในหลายโครงการ โดยให้เกษตรกรกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน ซึ่งเกษตรกรจะประสบผลสำเร็จเพียงส่วนน้อยเนื่องจากผลตอบแทนการเลี้ยงโคเนื้อและกระบือต้องใช้ระยะเวลาทำให้ไม่ทันกับภาระหนี้สินที่เกิดขึ้น ดังนั้น การปรับเปลี่ยนระบบการเลี้ยงโคเนื้อและกระบือให้ฟาร์มมีขนาดโรงเรือนที่พอดีกับจำนวนโคเนื้อและกระบือ และปลูกพืชอาหารสัตว์หรือมีแหล่งพืชอาหารสัตว์ของโคเนื้อและกระบือ แทนการเลี้ยงแบบปล่อยแทะเล็มหญ้าทั่วไป จะทำให้ได้มูลโคและกระบือนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และการผลิตพลังงานทดแทนจะทำให้เป็นการเพิ่มรายได้อีกช่องทางหนึ่งของเกษตรกร

โครงการพัฒนาระบบการเลี้ยงโคเนื้อและกระบือเป็นโครงการบูรณาการงานร่วมกับสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคเนื้อ และสมาคมอนุรักษ์และพัฒนาควายไทย ตลอดจนหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อและกระบือเป็นศูนย์กลางของการดำเนินงานเพื่อสร้างความยั่งยืน สร้างรายได้ที่ยั่งยืนแก่เกษตรกร ซึ่งจะเป็นการพัฒนาการผลิตโคเนื้อและกระบือของเกษตรกรรายย่อยที่เป็นต้นน้ำของห่วงโซ่การผลิต สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/เครือข่ายเกษตรกรอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อและกระบือเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพการเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมาย
2. เพื่อสนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายโคเนื้อในระดับจังหวัดและเขตพื้นที่ปศุสัตว์ สร้างความเชื่อมโยงด้านการผลิตและการตลาด โคเนื้อให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน
3. เพื่อส่งเสริมและสร้างภูมิปัญญาการเลี้ยงกระบือในระบบเกษตรกรรมผสมผสานของเกษตรกรรายย่อยในชนบท
4. เพื่อสร้างเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่มีวิถีชีวิตความเป็นไทยและกระบือไทย
5. เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเครือข่ายกระบือให้มีความเจริญก้าวหน้าตามลำดับ

3. ผลผลิต (Output) ระดับกิจกรรม/โครงการ

เป็นเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/เครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อและกระบือ จำนวน 1,448 ราย

4. ผลลัพธ์ (Outcome) ระดับกิจกรรม/โครงการ

1. กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯตามนโยบายของกรมปศุสัตว์ได้สัมมนาเรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อไปพัฒนาในกลุ่มและเครือข่ายของตนเอง
2. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกาจัดการด้านอาหาร ด้านสุขภาพการเลี้ยงโคเนื้อ ที่ตรงกับความต้องการของตลาดและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงการเลี้ยงโคเนื้อของตนเองได้
3. ได้รับการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในด้านโคเนื้ออย่างครบวงจร ร่วมกันกำหนดรูปแบบและทิศทางในการพัฒนาการผลิตและการตลาดโคเนื้อ การปรับปรุงรูปแบบการเลี้ยงให้มีการบริหารจัดการเลี้ยงในรูปแบบการสร้างเครือข่าย ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ และมีการบูรณาการการทำงาน ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ให้มีการพัฒนาการผลิต และการตลาดโคเนื้ออย่างครบวงจร

5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI)

เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านปศุสัตว์สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพจำนวน 1,488 ราย

6. ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานโดยละเอียด ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6.1 จัดทำแผนการดำเนินงาน

โดยกองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ (กลุ่มวิจัยและพัฒนาระบบฟาร์มปศุสัตว์ โคเนื้อ-กระบือ) จัดทำโครงการเพื่อเสนอขอรับงบประมาณ จัดทำแผนการดำเนินงาน กำหนดเป้าหมาย แผนการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6.2 เตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่

กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ชี้แจงรายละเอียดแผนการปฏิบัติงาน การติดตาม การประเมิน ให้แก่เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์เขต และรายงานผลการดำเนินงานให้กรมปศุสัตว์ทราบ

6.3 ฝึกอบรม ประชุมสัมมนา

1. โครงการสัมมนา เรื่อง เครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อแบบ Intensive Farm
2. โครงการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาเครือข่ายการผลิต และการตลาดโคเนื้อ ระดับเขต
3. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร เยาวชนคนรักควายในโรงเรียน
4. โครงการสัมมนา เรื่อง การพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือระดับภาค
5. โครงการสัมมนา เรื่อง เครือข่ายโคเนื้อระดับชาติเพื่อการผลิตเชิงคุณภาพ

6.4 สนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นอย่างเหมาะสมให้แก่ฟาร์มสาธิตนำร่องและสนับสนุนวัสดุการเกษตร เช่น ถังหมัก เป็นต้น

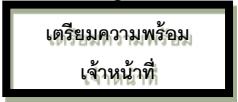
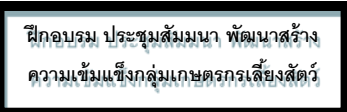

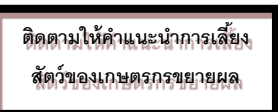

6.5 ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงาน

6.5.1 กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์(กลุ่มวิจัยและพัฒนาระบบฟาร์มปศุสัตว์(โคเนื้อ – กระบือ) กำหนดรูปแบบการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือน เสนอผลการประเมินผลและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการฯ ติดตามผลการดำเนินงานภาพรวม

6.5.2 สำนักงานปศุสัตว์เขต และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด รายงานผลการฝึกอบรมให้กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ทราบ

6.5.3 สำนักงานปศุสัตว์เขต และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ติดตาม ประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน ผ่านระบบบริหาร การปฏิบัติงาน (e-Operation)

7. แผนภูมิความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขั้นตอนปฏิบัติงาน

ลำดับที่	ผังกระบวนการ	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย
1		1. จัดทำแผนการดำเนินงาน กำหนดเป้าหมาย แผนดำเนินงาน ตัวชี้วัด	กสส.	53 จังหวัด
2		2. จัดประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่ สนง.ปศข. ประชุม ชี้แจงแผนงาน/โครงการ แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ	กสส.	9 เขต
3		3. ฝึกอบรมกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯตามนโยบายของกรมปศุสัตว์	สนง.ปศจ.	1,488 ราย
4		4. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นปัจจัยการผลิตให้แก่ผู้นำกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม	สนง.ปศจ.	782 ราย
5		5. ติดตามให้คำแนะนำเกษตรกรขยายผล 5.1 ติดตามให้แนะนำ 5.2 แก้ไขปัญหา 5.3 รายงานผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	สนง.ปศข./สนง.ปศจ. กสส..	1,488 ราย
6		6. ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินการ 6.1 รายงานผลดำเนินการประจำเดือน 6.2 ประเมินผลเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม 6.3 ประเมินความพร้อมศูนย์เรียนรู้ 6.4 ติดตาม นิเทศ ประเมินผล 6.5 สรุปผลการดำเนินการ (การรายงานผลการดำเนินงาน รายงานผลทาง ระบบ e-operation)	สนง.ปศข./สนง.ปศจ. กสส.	1,488 ราย

